

2015-04-27

Till Vänersborgs tingsrätt, Mark- och miljödomstolen

Mål M 900-13, R 6; Mölndals Kvarnby och Mölndals Stad angående ansökan om tillstånd till anpassad tappning för att förebygga skador av höga vattenföringar i Mölndalsån i Mölndals stad m.m.

Orientering

Mölndals Kvarnby och Mölndals Stad har sedan 2013-03-13 en ansökan hos mark- och miljödomstolen i Vänersborg (Mål M 900-13) för prövning avseende bland annat ändrade vattenhushållningsbestämmelser för Stensjön-Rådasjön. Syftet med ansökan är att skapa förutsättningar för begränsning av samhällsskadliga översvämningar i centrala Mölndal och i Mölndalsån genom Göteborgs stad.

I ansökningsmålet har framkommit att de vanligt återkommande överdämningar som i modern tid förekommer i Rådasjön har haft ekologisk värdeskapande betydelse. Även för Stensjön har överdämningar förekommit till följd av bristande avbördningskapacitet i Stensjö dämme.

Den tappningsplan som föreslagits i ansökan med syfte att begränsa samhällsfarliga översvämningar i Mölndalsån nedströms Kvarnby-fallen har av myndigheter ifrågasatts, eftersom tappningsplanen innebär mindre överdämning av Rådasjöns låglänta stränder.

Med hänsyn till att särskilt Havs- och vattenmyndigheten invänt mot den förväntade ändrade regleringen av Rådasjön, har Mölndals Kvarnby och Mölndals stad noga studerat förutsättningarna att så långt möjligt bibehålla de ekosystemskapande överdämningar som under 30-40 års tid givit en särskild prägel åt de låglänta strand-

markerna kring Rådasjön. En avgörande utgångspunkt för detta arbete har varit att de samhällsskadliga översvämningarna ska kunna bemästras i motsvarande omfattning som följer av förslaget i ansökan.

Det går att bedriva reglering av Stensjön-Rådasjön på så vis att båda intressena kan uppnås.

Ekosystemskapande överdämningar av Rådasjön under vegetationsperioden kan med anpassad reglering ske i motsvarande omfattning som förekommit under en lång följd av år.

Erforderlig förhandstappning av Stensjön-Rådasjön, inför prognoser om stor tillrinning, kan ske som planerats enligt vad som redovisas i ansökan. Det må här uppmärksammas att detta förutsätter att planerade grävningsarbeten vid Ståloppet, ändrat dämme vid Stensjön och tubledning för extra avbördningskapacitet vid Stensjöns utlopp kommer till stånd.

Sammanfattningsvis är det således justeringar av tappningsplanen avseende främst vegetationsperioden som utgör ändring av ansökan så långt. Till det kommer dock att det blir nödvändigt att mer regelbundet höja vattenståndet i Stensjön under motsvarande period av året.

För att möjliggöra fortsatta ekosystemskapande överdämningar till nivån nuvarande dämningegräns +0,25 m i Rådasjön, behöver dämningegränsen i Stensjön höjas med 0,23 m över nuvarande dämningegräns. Det behöver ske för att kompensera för att den nuvarande fallförlusten mellan Rådasjön och Stensjön reduceras väsentligt genom ansökta grävningsarbeten vid Ståloppet.

Ansökans syfte

Mölnbalds Kvarnby och Mölnbalds Stad vill erinra om det samhällsviktiga skydd som ansökan syftar till, nämligen att begränsa svåra översvämningar i centrala Mölnbald och nedre Mölnbaldsån.

Erfarenheter, senast från år 2006, ger vid handen att det inte får ske sådana störningar på angelägna samhällsfunktioner. Tillgängligheten till Mölndals sjukhus var hindrad. Västkustbanan och Göteborgsvägen med flera transportleder var avbrutna. Det är en oacceptabel situation som måste så långt möjligt förhindras.

Förslaget till åtgärder att förhandstappa vatten från, samt att magasinera vatten i, Rådasjön och Stensjön, kan för flertalet högfödessituationer, tillsammans med åtgärder i övriga Mölndalsån, säkerställa väsentliga samhällsfunktioner.

Det i ansökan omnämnda prognos- och varningssystemet samt den gemensamma driftfunktionen, är nu tagna i drift. Vad som återstår är de åtgärder som omfattas av förevarande ansökan.

Komplettering av miljökonsekvensbeskrivning

De förväntningar på oförändrade naturförhållanden kring sjöarna som drivit fram det kompletterande utredningsarbetet under 2014, är i och för sig lovvärda.

Hur miljöhänsyn ska värderas och vägas mot samhällshänsyn är dock på intet sätt given. Allmänt kan noteras att angelägna samhällshänsyn är det intresse som kan motivera avsteg från miljöhänsyn.

I målet kan emellertid frågeställningen i allt väsentligt lämnas därhän, eftersom båda intressena kan uppfyllas, utan nämnvärt avsteg från någondera sidan.

Medins Biologi AB har på sökandenas uppdrag närmare studerat hit-tillsvarande reglerings handhavandes betydelse för miljön, särskilt såvitt avser strandmarkerna runt Rådasjön.

Medins har kunnat identifiera de vattenstånd i Rådasjön som har varit ekosystemskapande under den gångna trettioårsperioden.